

Poliisitarkastaja Teemu Saukonieni

24.02.2020

POL-2020-10306

Eduskunta
Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Eduskunnan lakivaliokunnan pyyntö 19.2.2020, HE 6/2020, kuulemistilaisuus 3.3.2020 klo 10:30, Poliisihallituksen asiantuntijalausunto lakivaliokunnalle 14.2.2020, POL-2020-7576

Täydentävä asiantuntijalausunto koskien hallituksen esitystä vankeusaikaisen rikollisuuden estämisen ja laitosturvallisuuden ylläpitämisen tehostamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyyntö

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta täydentävää asiantuntijalausuntoa mahdollisesta lisäyksestä hallituksen esityksessä HE 6/2020 vp esitettyyn. Poliisihallitus on toimittanut hallituksen esitystä koskevan viitteessä mainitun asiantuntijalausuntonsa lakivaliokunnalle 17.2.2020.

Lisäys koskee henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksesta annetun lain (1069/2015) 14 §:n 2 momentin 3 kohtaa. Kyseiseen kohtaan esitetään lisättäväksi, että Rikosseuraamuslaitos voisi salassapitosäännösten estämättä luovuttaa poliisille ja Maahanmuuttovirastolle rikoksesta epäiltyä, tuomittua, vankia, Rikosseuraamuslaitoksen yksikköön otettua ja yhdyskuntaseuraamusta suorittavaa koskevat seuraavat tiedot, jos tiedot ovat tarpeen maassa oleskelua, kansainvälistä suojelua, maasta poistamista, kansalaisuutta, maahantulokieltoon määrittämistä tai maahantulokiellon peruuttamista koskevan asian käsittelemiseksi valvonta- ja toimintarekistereissä olevat tiedot vangin ja Rikosseuraamuslaitoksen **yksikköön otetun sijoittamisesta Rikosseuraamuslaitoksessa.**

Lausunto

Poliisihallituksen saamien tietojen mukaan Rikosseuraamuslaitos on tulkinut nykyistä tietojenluovutussäännöstä niin, ettei sillä ole toimivaltuutta luovuttaa Maahanmuuttovirastolle, eikä poliisille tietoja vangeista, vaikka heidän osaltaan on vireillä prosessi maasta poistamiseksi.

Tämän vuoksi esitetty lisäys olisi tärkeä tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen palauttamistoiminnan toteuttamiseksi. Tietojen luovuttaminen mahdollistaisi Maahanmuuttoviraston ja poliisin suorittamien palautettavan kuulemiseen, päätöksentekoon ja paluujärjestelyjen suunnitteluun toimenpiteiden tekemisen jo ulkomaalaisen suorittaessa vankeusrangaistusta. Tällöin palauttaminen voitaisiin laittaa täytäntöön, kun henkilö vapautuu vankilasta.

On huomattava, että ehdotetussa säännöksessä on mainittu maasta poistamisen lisäksi myös muita toimenpiteitä, joiden hoitamista edesauttaa poliisille tai Maahanmuuttovirastolle annettu tieto Rikosseuraamuslaitoksen yksikköön otetun ulkomaalaisen henkilön sijoittamisesta Rikosseuraamuslaitoksessa. Näistä voidaan mainita esimerkiksi maassa oloa sekä kansainvälistä suojelua koskevien asioiden käsittely.

Poliisin on aloitettava maasta poistamispäätöksen täytäntöönpanoon liittyvät valmistelevat toimenpiteet hyvissä ajoin ennen käännytys- tai maasta karkottamispäätöksen saaneen ulkomaalaisen vangin vapautumista, jotta palautuspäätöksen saanut ulkomaalainen voidaan poistaa maasta välittömästi tämän vapauduttua. Ellei maasta poistamispäätöksen saaneen ulkomaalaisen olinpaikka ole poliisin tiedossa, palautustoimien käynnistäminen ja maasta poistamisen toteuttaminen vangin vapauduttua on käytännössä mahdotonta. Jos vanki päästetään vapaalle ennen palautuksen täytäntöönpanoa, on mahdollista, että hän ryhtyy piileksimään viranomaisia eikä häntä tavoiteta, mikä taas johtaa siihen, että hän jää oleskelemaan laittomasti maahan.

Esitetty muutos on tämän vuoksi poliisin näkökulmasta perusteltu ja se parantaa osaltaan viranomaisten yhteistoimintaa erityisesti maasta poistamisen toimeenpanossa. Kyseinen muutos on tarkoituksenmukaista käsitellä viitteen hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä koska sen tarkoituksena on muun muassa parantaa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa.